

Alle informatie omtrent de werking van de zwemfed

Editie maart 2024

zwemfed

Jaarverslag '23 & jaarplan '24

VISIE & DOELSTELLINGEN

Welke doelen willen we bereiken
en wat is de weg daar naartoe?

INHOUDSTAFEL

Structuur zwemfed

De zwemfed promoot de zwemsporten in Vlaanderen en Brussel als één van de gezondste en langst beoefenbare sporten die bestaan. Om dit te bewerkstelligen, werd er een professionele structuur uitgebouwd.

Clubs in Vlaanderen

Op 31 december 2023 waren 154 clubs aangesloten bij de zwemfed. Samen vormen zij de 'zwemfed-familie'. Enkele interessante gegevens op een rijtje.

Events

In 2023 organiseerde de Vlaamse Zwemfederatie, al dan niet i.s.m. (een) partner(s) events, verspreid over de zwemsportdisciplines.

Kaderopleidingen en bijscholingen

De zwemfed zet maximaal in op gekwalificeerde en bijgeschoolde lesgevers en trainers, in alle disciplines.

Clubondersteuning

Eén van de belangrijkste taken van zwemfed - mogelijks zelfs de belangrijkste - is het ondersteunen van de bij haar aangesloten clubs.

INHOUDSTAFEL

SD 1: Levenslang gezond sporten

Zwemmen is een gezonde vrijetijdsbesteding die alle Vlamingen hun hele leven lang kunnen beoefenen.

SD 2: Motor en partner

De zwemfed is de partner en de motor van elke zwembeleving.

SD 3: Zwemwater

De zwemfed gaat voor meer en betaalbaar zwemwater.

SD 4: Gezond en efficiënt bestuur

De zwemfed verhoogt haar efficiëntie en streeft naar een grotere financiële onafhankelijkheid.

MISSIE

De Vlaamse Zwemfederatie (zwemfed) promoot de zwemsporten in Vlaanderen en Brussel als één van de gezondste en langst beoefenbare sporten die bestaan.

Zwemfed focust zich op het omkaderen en ontzorgen van alle clubs en zwemmers die (leren) zwemmen, waterpolo spelen, open water zwemmen, artistiek zwemmen, schoonspringen en aquafitness beoefenen op alle niveaus: recreatief, competitief en topsport, individueel, in team- en clubverband.

WERKING

Samenstelling bestuursorgaan en relevante nevenfuncties

Er was één vacante positie binnen het Bestuursorgaan. Er waren echter geen kandidaten om deze positie in te vullen. Op zich vormt dit geen probleem want statutair gezien is de (samenstelling van) het BO nog steeds in orde.

Samenstelling bestuursorgaan vanaf 25 maart 2023:

- Pieterjan Vangerven (2022-2026): voorzitter
- Ingrid De Kimpe (2022-2026): ondervoorzitter
- Kris Geeroms (2022-2026): bestuurder financiën
- Geert Heuninck (2020-2024)
- Hilde Van Houte (2020-2024)
- Chantal Duck (2022 -2026)

Op 5 juni 2023 werd Alexander Trap (2020-2024) gecoöpteerd en verwelkomd in het bestuursorgaan.

Op 6 november 2023 nam Pieterjan Vangerven ontslag als lid en voorzitter. Kris Geeroms werd aangesteld als voorzitter en Alexander Trap als bestuurder financiën.

In 2023 waren er geen externe bestuurders.

Remuneratie

Het mandaat van bestuurder is onbezoldigd. In 2023 werd er € 5.263,87 uitgekeerd aan bestuursleden voor verplaatsingskosten.

Belangenconflict

Het register met belangenconflict vermeldt belangenconflict i.v.m. Swimplannr op 20 maart 2023.

Geert Heuninck verlaat de vergadering wegens het vermijden van mogelijke belangenvermenging. Swimplannr is een tool voor ondersteuning van de zwemscholen in clubs - deze moet gelinkt zijn met Assist. Er wordt nog een bijkomend overleg gepland met Pieterjan Vangerven en Kris Geeroms.

Personeel zwemfed

Op 12 maart 2023 werd er afscheid genomen van Wim Symoens, in mei van Annelies Basslé en in september werd er afscheid genomen van Frédéric Vergnoux, Head Coach van de zwemfed.

Morganne Lambrechts werd (op 1 april 2023) verwelkomd in de basiswerking.

Kevin Kuppens (2 mei 2023), Nils Van Audekerke (1 september 2023) en Brigitte Becue (1 september 2023) versterkten de Topsportwerking.

Het organogram van de professionele medewerkers en hun takenpakket is terug te vinden op de website www.zwemfed.be.

Vrijwilligers en medewerkers

De professionele medewerkers doen regelmatig een beroep op vrijwilligers om samen met hen de kerntaken van de federatie te realiseren. Deze vrijwilligers zetelen in de comités, overlegorganen en/of werkgroepen.

Daarnaast zijn er in de clubs ook talrijke vrijwilligers die het mogelijk maken dat onze sporters (ongeacht hun niveau/leeftijd/sportdiscipline) één of meerdere van onze zwemsporten kunnen beoefenen.

Dank aan iedereen die zijn/haar steentje bijdraagt!

Comités en overlegorganen

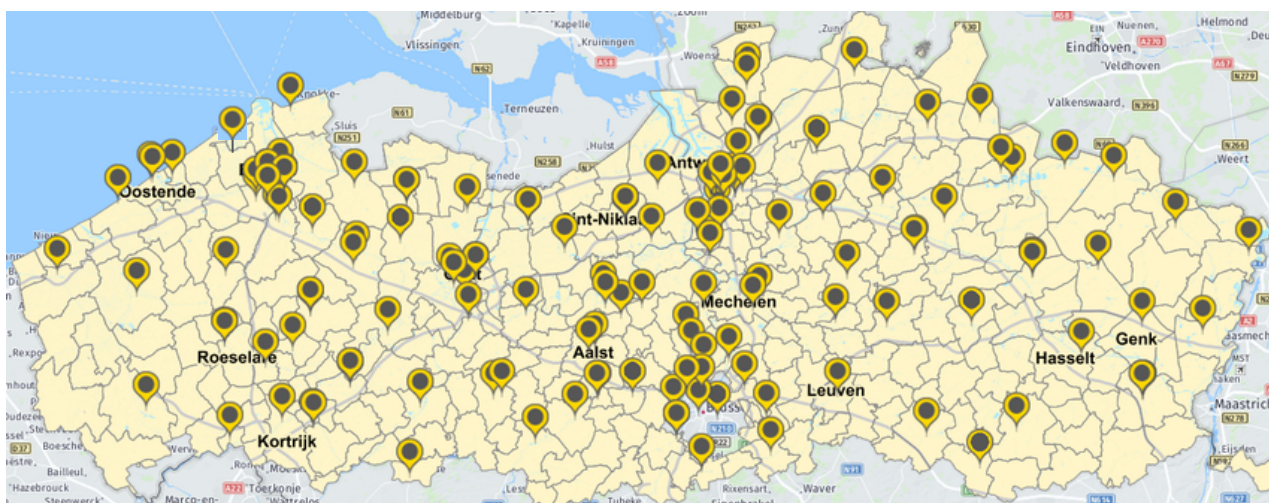
De samenstelling en de verslagen van de vergaderingen van de sportcomités, overlegorganen en regiocomités zijn terug te vinden op de [website](#) van de zwemfed.

CLUBS IN VLAANDEREN

Aantal clubs (evolutie en spreiding)

Op 31 december 2023 zijn er 154 clubs aangesloten bij zwemfed.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antwerpen	38	32	33	38	39	38
Vlaams-Brabant & Brussel	26	26	25	25	25	27
Oost-Vlaanderen	35	35	37	37	38	37
West-Vlaanderen	35	35	36	35	34	35
Limburg	17	18	18	18	18	17
zwemfed	147	146	148	153	154	154

Kaart: Geografische spreiding van de bij de zwemfed aangesloten clubs.

In 2023 zijn er 4 nieuwe clubs bijgekomen, verspreid over de verschillende regio's.

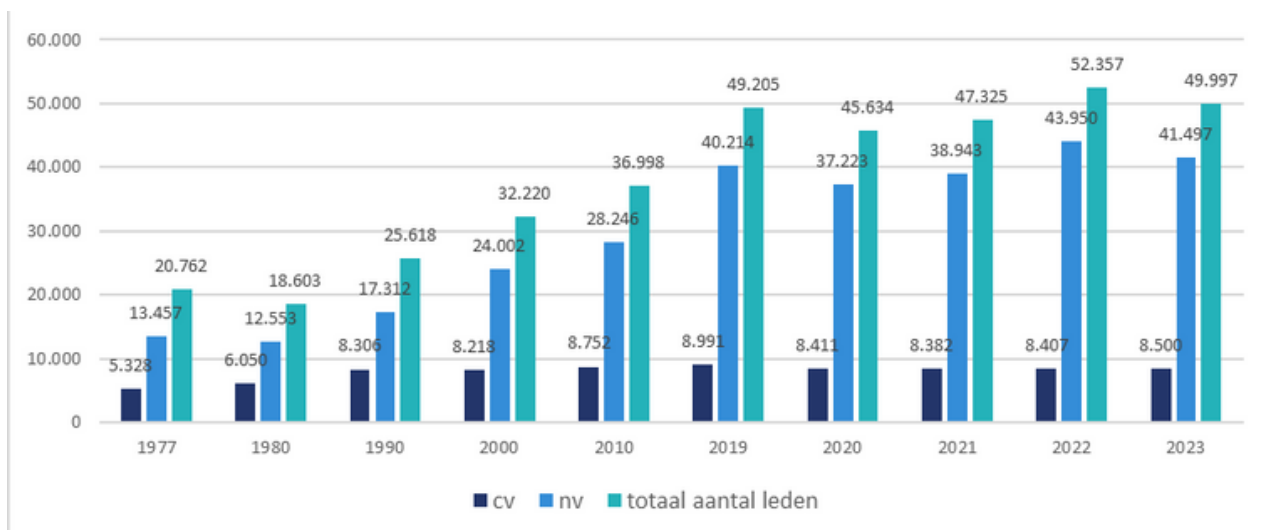

- 1: URBAN (Elsene)
- 2: ZCWOL (Woluwe)
- 3: OSC (Ommeweg - maatschappelijke zetel Torhout)
- 4: NLT (No Limit Team Zwevegem)

In 2023 namen 4 clubs ontslag:

- SWIMF (Antwerpen)
- ZWIM (Houthalen-Helchteren)
- PARA (Gent)
- GOLD (Zwevegem)

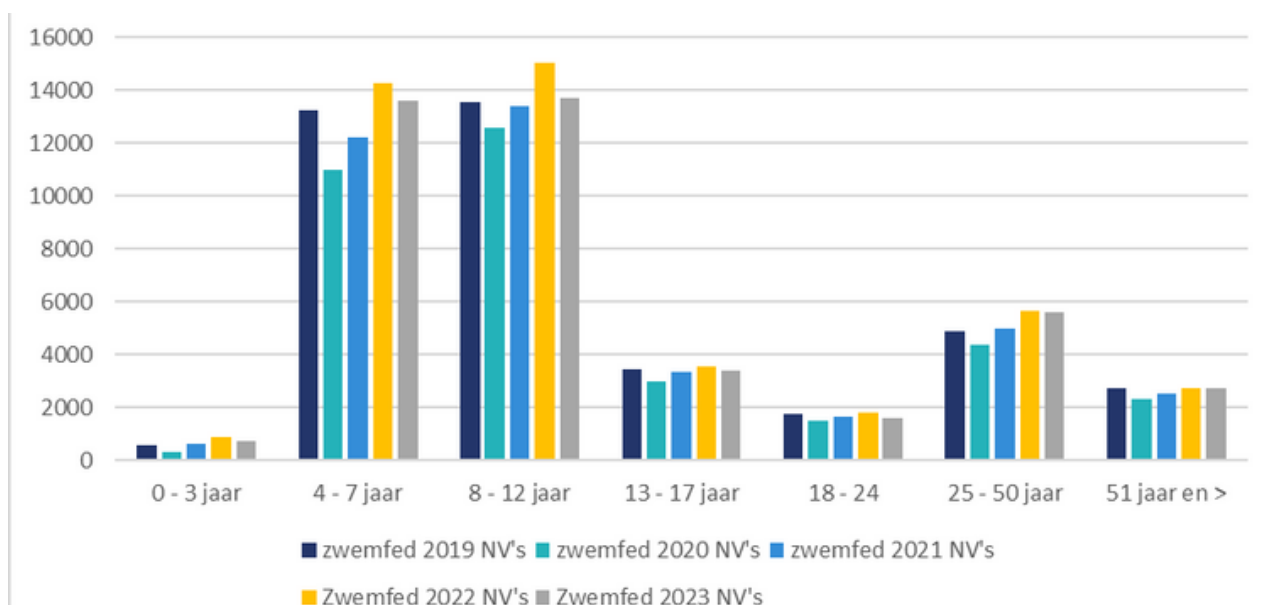
Aantal leden

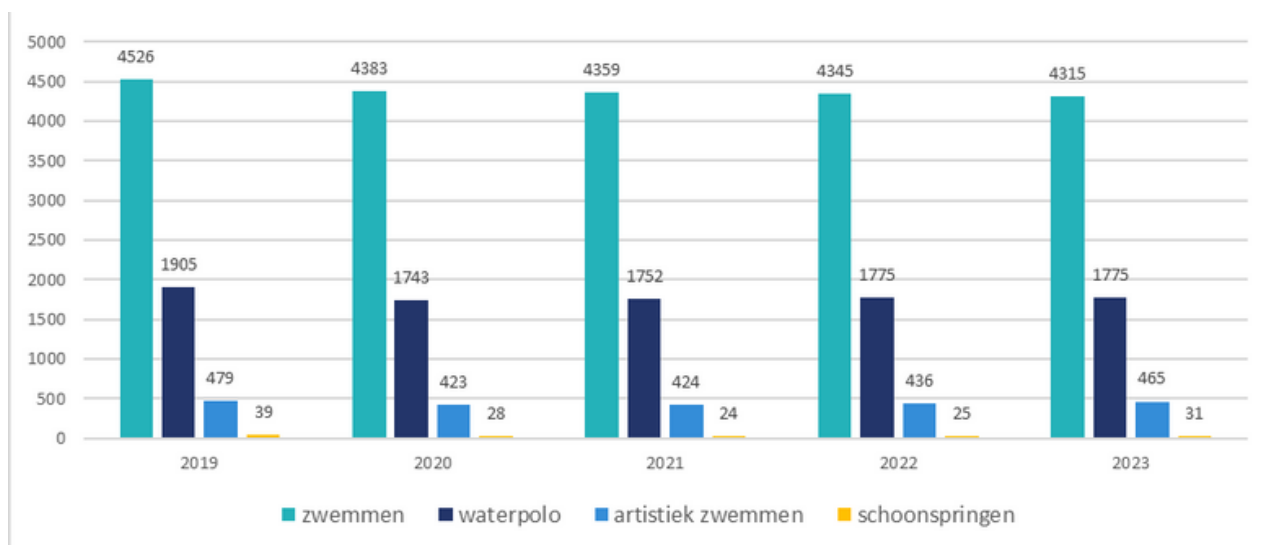
In 2023 zien we een daling van het aantal leden. Dit komt voornamelijk voort uit een daling van het aantal recreatieve sporters (of niet-vergunninghouders). Bij de competitievergunningen zien we wel weer een stijging.

Recreatieve sporters per leeftijdsgroep

Ten opzichte van 2022 is er een daling van 5,6% bij de recreatieve leden, dit komt neer op een verschil van net iets minder dan 2.500 leden. In absolute cijfers is de daling het grootst in de categorie 8-12 jaar. Procentueel zien we ook een grote daling (9,5%) in de categorie 18-24 jaar. Daarna blijven de ledenaantallen wel stabiel.

Evolutie wedstrijdporters (licentiehouders) in elke discipline

In het zwemmen zien we het aantal competitiesporters nog altijd lichtjes dalen, in de andere sporten zien we een (lichte) stijging.

Als we inzoomen op de verschillende leeftijdscategorieën dan merken we in het zwemmen een stijging bij de 9-10 jarigen (23%) en 13-14 jarigen (6%). Daarnaast zien we wel een daling (5%) in de leeftijdsgroep 11-12 jaar en een grote daling van bijna 15% in de categorie 19-24 jaar.

In het waterpolo merken we in de categorieën tot 16 jaar een mooie stijging, de andere leeftijdsgroepen blijven vrij stabiel.

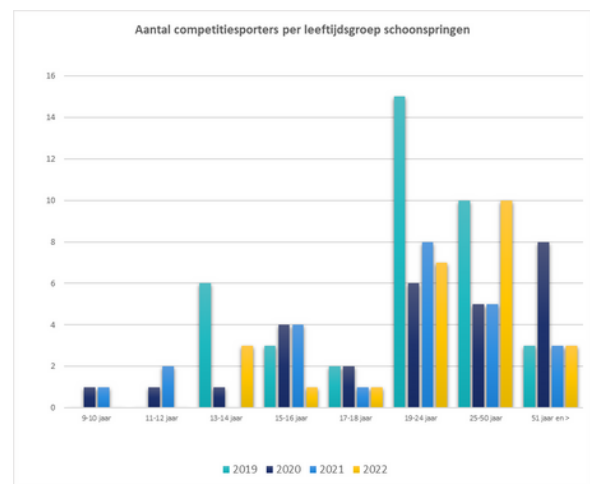
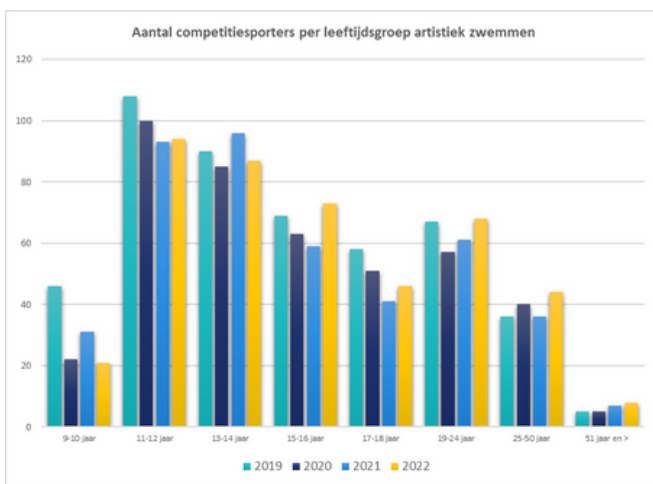
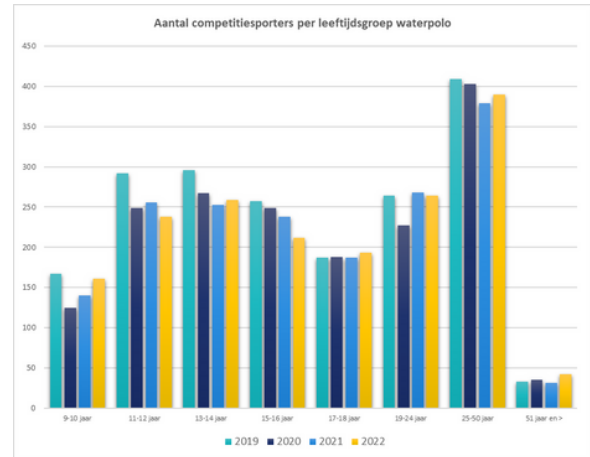
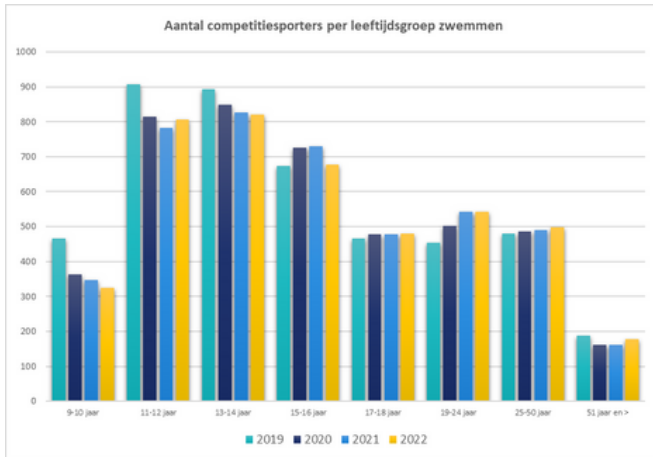
Bij artistiek zwemmen zien we een stijging in de meeste leeftijdsgroepen, uitgezonderd de 11-12 jarigen.

De aantallen in schoonspringen zijn beperkt maar we zien hier wel een stijging in de meeste leeftijdsgroepen.

Evolutie competitiesporters

ACTIVITEITEN

De zwemfed organiseerde in 2023, al dan niet in samenwerking met clubs, een aantal activiteiten en events.

Zwemmen

Eigen wedstrijden

	Aantal deelnemende clubs	Totaal aantal deelnemers	Aantal individuele starts
Flanders Swimming Cup	63	385	1264
Vlaamse Jeugd Talent Challenge	57	416	2244
Vlaamse Kampioenschappen	75	484	1879
Vlaams Wintercriterium			
Dag 1	41	334	905
Dag 2	36	149	424
Vlaams Zomercriterium	60	797	3426
Vlaamse Jeugdkampioenschappen korte baan			
Dag 1	54	206	824
Dag 2	55	243	972

In 2023 gingen we voor de eerste maal van start met het concept van 'de zwemfed Winterraces'. Dit was een luik van vier wedstrijden waarmee we een aanbod presenteren voor alle competitiezwemmers.

Met de Flanders Swimming Cup is het jaarlijks doel om een internationale wedstrijd te organiseren die ook buitenlandse teams aantrekt. Op deze manier proberen we onze Vlaamse zwemmers de mogelijkheid te geven om te racen tegen buitenlandse atleten, in een mooi ingeklede setting. In 2023 kwamen er 12 buitenlandse teams naar deze wedstrijd.

De Vlaamse Jeugd Talent Challenge was in 2023 een wedstrijd voor de top 48 van de Vlaamse jeugdzwemmers. Deze top 48 is gebaseerd op de ranking van de World Aquatics punten op de 200m wisselslag en de 400m vrije slag. Alle zwemmers zwemmen een allround-programma en de top 8 ontvangt op het einde een prijs. Het clubklassement, dat ook verbonden is aan deze wedstrijd, werd gewonnen door TZT!

Op de Vlaamse kampioenschappen streden onze Vlaamse zwemmers voor de titels. Een totaal van 75 clubs, vaardigden in totaal 484 zwemmers af naar deze wedstrijd.

Tijdens de Winterraces is er ook aandacht voor competitiesporters die niet aantreden tijdens de Flanders Swimming Cup, de VJTC en/of de VK. Zij krijgen in hetzelfde aantrekkelijk decor ook een wedstrijdformat aangeboden, het Vlaams Wintercriterium. Tijdens de eerste editie van dit event mochten we 334 11-14 jarigen verwelkomen en 149 15-18 jarigen.

Ook het Vlaams Zomercriterium was opnieuw een groot succes. 60 clubs namen hieraan deel en dit resulteerde in 797 zwemmers, die goed waren voor 3426 starts.

Het weekend met de meeste zwemstarts was echter het weekend van 14 en 15 oktober 2023. In dat weekend vonden immers in elke regio de Provinciale kampioenschappen plaats. In totaal doken meer dan 1600 zwemmers dat weekend het zwembad in voor één of meerdere zwemafstanden.

Tenslotte waren er nog de Vlaamse jeugdkampioenschappen korte baan. Voor deze 3e editie mochten onze jeugdsporters naar Diksmuide trekken. Dit jaar was het immers Zwemclub Bruinvissen die deze wedstrijd in samenwerking met zwemfed organiseerde. Tijdens dit kampioenschap kwamen op dag één de jongste sporters (11-12 jarigen) aan start en op dag twee de oudste sporters (13-14 jarigen meisjes/13-14 jarigen jongens). In totaal waren er 449 atleten.

Topsport

Op de EYOF in Maribor eindigde Nore Michiels (TSZ) als 7e in de finale van de 200m vrije slag, Vincent Van Hooydonck (BRABO) werd 8e op de 50m vrije slag.

Fleur Verdonck (ZN/TSS) behaalde tijdens de EJK een bronzen medaille op de 200m vrije slag. Leo Verschooten schopte het tot in de finale van de 50m vrije slag, waarin hij 5e eindigde.

Op het WK in Fukuoka haalde enkel Fleur Vermeiren een halve finaleplaats op de 50m schoolslag.

Swim Academy

De Swim Academy ging haar tweede werkingsjaar in. Het aantal locaties werd uitgebreid naar acht, verspreid over heel Vlaanderen. 140 zwemmers startten het programma dat begeleid wordt door 14 coaches, die ook actief zijn in zwemfed-clubs.

Er worden zes regionale trainingen georganiseerd met focus op een technische vaardigheid. Zoals steeds, wordt er gefocust op technische vaardigheden. Dit seizoen ligt daarbij de focus hoofdzakelijk op keerpunten (bij de verschillende zwemslagen).

In de herfst- en/of kerstvakantie mochten de Academy zwemmers naar Antwerpen afzakken om (onder water) beeldopnames te laten maken, gekoppeld aan het ontvangen van feedback. Daarnaast werden er ook enkele metingen uitgevoerd in functie van de Talentidentificatie (TID).

Tijdens de Flanders Swimming Cup 2024 vond er opnieuw een groepsactiviteit plaats. Zwemmers konden op dat moment kennis maken met de competitiebeleving van het Vlaams, nationaal en internationaal niveau, én (oud-) Olympiërs ontmoeten.

Het programma zal afsluiten met een online moment waarbij stilgestaan wordt bij de leermomenten van de regionale trainingen.

Officialopleidingen en -bijscholingen

In 2023 werden er zes TAK- opleidingen georganiseerd. Dit resulteerde in 132 nieuwe officials en 30 benoemingen voor de hogere officialfuncties.

Waterpolo

In maart 2023 werd Pascale Verbauwen aangesteld als waterpolooverantwoordelijke bij de zwemfed. Haar eerste initiatief was om de meest ervaren en succesvolste man uit het Belgische waterpolo, dhr. Rik De Boever, als adviseur te consulteren. Die rol werd al snel omgeschakeld naar de functie van technisch directeur waterpolo.

Het nationaal (Belgisch) convenant werd uiteindelijk door alle waterpoloclubs (Vlaams & Franstalig) goedgekeurd op 2 oktober 2023.

Waterpolo Academy

Op 2 april en 14 mei werden de laatste Waterpolo Academy trainingen georganiseerd en op 4 juni werd het afsluitend tornooi georganiseerd. 53 geïnteresseerde Waterpolo Academy spelers en speelsters kwamen hierop af.

Recreatief waterpoloaanbod Waterpolo = FUN

Op zondag 7 mei werd met succes een finaletornooi van het Mastercircuit georganiseerd. Dit vond plaats in Aalst en telde 151 deelnemers. Elke deelnemer mocht een aandenken in ontvangst nemen en de winnaars van elke poule uit de reguliere competitie mochten een beker ontvangen als Masterkampioen.

In juli werd - in samenspraak met de deelnemende ploegen - het Mastercircuit omgedoopt tot Waterpolocircuit en werd er een nieuw reglement opgemaakt en goedgekeurd.

Op 24 juni vond de kalenderzitting plaats in Leuven. Daar werd een voorstelling gegeven van de te nemen acties:

- een jeugdwaterpolo project
- een project 'meer meisjes naar het waterpolo'
- een Vlaamse U11-competitie
- een Paco-circuit U9-U11

Project 'meer meisjes naar het waterpolo'

Alle waterpoloclubs werden via een digitaal contactmoment geïnformeerd over het project 'meer meisjes naar het waterpolo'. Uit dit overleg werden zes clubs, onder voorwaarden, als pilootclub geselecteerd. De volgende maatregelen werden genomen:

- Om de onderbouw te stimuleren werd een recreatief circuit (gemengd) opgestart voor spelertjes van 9 tot en met 12 jaar.
- Er werd ook actie ondernomen om uitvloeiende speelsters binnen de waterpolosport actief verder te laten spelen in een gemengd recreatief waterpolo circuit.
- Via een regionale selectieprocedure werden twee Vlaamse meisjesteams gevormd: één U14- en één U17-ploeg.
- Tot slot werden de clubs gestimuleerd om meer vrouwen te betrekken in hun trainersstaf, bestuur en als tafelofficial of ploegafgevaardigde.

Deze acties werden naar behoren opgevolgd. Helaas slaagden we er echter niet in om een vrouwelijke trainster aan te trekken voor de Vlaamse meisjesploegen, ondanks pogingen om enkele hoog aangeschreven vrouwelijke coaches via persoonlijk contact te overhalen.

Jeugdfonds (waterpolo)

In juli werd het jeugdfondsproject voor het werkingsjaar 2023-2024 aangepast naar de specifieke gebruiken van de waterpoloclubs en werden de clubs uitgenodigd om hier aan deel te nemen. Bestuurders van de waterpoloclubs werden geïnformeerd over het vereenvoudigd subsidieproject jeugdfonds en aangemoedigd hieraan deel te nemen.

Beachwaterpolo

Beachwaterpolo bereikt moeilijk terugkerende sporters. Daardoor kan slechts een beperkt aantal deelnemers bij elke organisatie starten.

Dit is mede te wijten aan factoren als de weersomstandigheden en de kwaliteit van het “open water” in Vlaanderen. In 2023 ging enkel de editie in Brugge door.

Geplande acties voor 2024

Voor 2024 staan een aantal belangrijke data op de planning:

- 6 januari WoW-dag i.s.m. RSCM;
- 7 januari EK dameswaterpolo in Eindhoven (tickets voorzien voor alle speelsters van de Vlaamse U14 & U17 teams);
- 10 februari trainingsdag in Eeklo voor alle Vlaamse teams;
- 3 maart toernooi in Charleroi;
- 17 maart halve finales U11;
- 30-31 maart toernooi in Parijs;
- 21 april finale U11 (Beker van Vlaanderen)
- 5 mei trainingsdag in Eeklo;
- 18-20 mei toernooi in Charleroi;
- 26-28 augustus stage Zeist;

Na de poulefases van de gemengde U11-competitie wordt er op 17 maart een halve finale georganiseerd in Aalst, waarbij de poules tegen elkaar uitkomen. Op basis van de resultaten van de halve finales, volgt een finale op 21 april, waarbij er een beker van Vlaanderen zal uitgereikt worden aan de beste U11-ploeg uit de competitie.

Opleidingen - bijscholingen

In oktober werd een oproep gelanceerd naar kandidaten om de initiatorcursus te herschrijven. De cursus voldoet namelijk niet meer aan het generieke competentieooster van de VTS. In december meldde zich een kandidate om de nodige vakken te reviseren en actualiseren.

Artistiek Zwemmen

Vlaams Kampioenschap Junioren

Aantal solo tech	Aantal duet tech	Aantal solo free	Aantal duet free
4	4	5	6

Vlaams kampioenschap 12 jaar en jonger

Aantal figuren	Aantal solo's	Aantal duetten	Aantal teams
76	7	7	7

Diploma's die behaald werden tijdens dit kampioenschap:

Goud	Zilver	Brons
7	12	24

Vlaams kampioenschap 15 jaar en jonger

Aantal figuren	Aantal solo's	Aantal duetten	Aantal teams
110	11	5	12

Diploma's die behaald werden tijdens dit kampioenschap:

Goud	Zilver	Brons
18	29	21

Vlaams Criterium 12 jaar en jonger

Aantal figuren
92

Diploma's die behaald werden tijdens dit kampioenschap:

Goud	Zilver	Brons
19	22	20

Vlaams Criterium Youth

Aantal figuren
94

Diploma's die behaald werden tijdens dit kampioenschap:

Goud	Zilver	Brons
/	/	18

Andere kampioenschappen

Kampioenschap	Aantal deelnemers
VK Acrobatic Routines Junior	23 zwemsters (3 acro's)
VK acro senior	8 zwemsters (1 acro)
Combo wedstrijd 12 en jonger	17 zwemsters (2 combo's)
Combo jeugd	30 zwemsters (3 combo's)

Opleidingen – bijscholingen

World Aquatics paste haar reglementen aan. Daardoor werden ook de nationale wedstrijdreglementen geüpdatet. Tijdens een online bijscholing op 15 mei, werden de nieuwe reglementen en de coachcard behandeld.

Open Water zwemmen

Competitief

In open water blijven we uiteraard afhankelijk van de weers- en wateromstandigheden. Ook in 2023 moest BZK hierdoor helaas hun geplande wedstrijd annuleren. De andere organisaties (acht stuks) zijn wel doorgegaan.

Dit resulteerde in een gemiddeld aantal starts van 163 per wedstrijd en een totaal aantal starts van 1.309. Beide cijfers liggen hoger dan in 2022, maar... we geloven en hopen dat nog veel meer mensen de weg naar het open water kunnen vinden.

Ook het aantal clubs dat deelneemt aan één of meerdere open water wedstrijden neemt de laatste jaren lichtjes toe (49 in 2017, 51 in 2022, 54 in 2023).

Sinds enkele jaren is het ook mogelijk voor - bijvoorbeeld - triatleten om deel te nemen aan een competitiewedstrijd d.m.v. het aankopen van een daglicentie. Ook hier merken we een mooie stijging (2021: 28, 2022: 47, 2023: 62).

Recreatief

Op de meeste wedstrijden is er ook een aanbod voor recreatieve sporters. Het aantal inschrijvingen is uiteraard nog meer afhankelijk van de weersomstandigheden. Als er geen conflict is met wedstrijden die georganiseerd worden door zwemfed-clubs, maken we ook actief promotie voor andere open wateractiviteiten in België.

Flanders Open Water Cup

Zwemfed organiseerde voor de vierde maal de Flanders Open Water Cup. Deze ging opnieuw door op het Sport Vlaanderen domein in Hazewinkel.

Onderdeel	Aantal deelnemers
Paco (Recreatief)	4 deelnemers
500m zwemjogging	7 deelnemers
1.000m zwemjogging	21 deelnemers
Lange afstand (competitie)	86 deelnemers
Korte afstand (competitie)	120 deelnemers

Internationaal

Internationaal blijven voornamelijk ‘onze’ masters hoog scoren. Steven Claes (ZCT) werd in Kyushu (Japan) wereldkampioen in de categorie 30-34 jaar. Ook op het EK in Madeira werd hij knap eerste in zijn leeftijdsgroep.

Fernando Dehautd (MZK) werd geselecteerd voor de EJK open water. Maar met het oog op het seizoen 2024, gaf hij forfait voor deze selectie.

Officials open water

Franky Joos (TSZ) werd in 2023 internationaal official open water. Op 12 augustus werd er een examen TAK open water georganiseerd. Vier kandidaat-officials namen deel.

Ijsberen

Ijsberen, of zwemmen in de koude, zit in de lift. Dat is te merken aan de artikels in de media maar ook onze ijsberenclubs of ijsberenafdelingen kunnen hiervan meespreken.

Met 2.298 leden is DIJ met voorsprong onze club met de meeste leden! Een aantal clubs heeft in 2023 zelfs een ledenstop ingevoerd en er komen ook nieuwe ijsberenclubs en/of afdelingen bij. In Limburg is, onder de vleugels van HZS, het afgelopen jaar een ijsberenafdeling “lesbaer” van start gegaan.

Jaarlijks is er tweemaal een online overleg met deze clubs om onderling informatie door te geven en/of afspraken te maken. Zo versterken verenigingen elkaars werking. Mooi!

In overleg met de clubs is er door zwemfed op 4 december 2023 een online webinar georganiseerd over het redden in open/koud water.

Schoonspringen

Nationaal

Op 19 november 2023 vond een BK schoonspringen plaats in Gent.

BK Schoonspringen	Aantal deelnemers
1m-plank	10 heren - 16 dames
3m-plank	9 heren - 15 dames

Tevens vond er in 2023 een overleg plaats tussen de clubs, zwemfed en KBZB. Dit stond in het teken van een nauwere samenwerking tussen deze verschillende partijen.

Internationaal

Op het WK masters in Kyoshu was er ook een schoonspringdelegatie aanwezig. Deze bestond uit Lore Beerten (GZVN), Giovanni Dolcimscolo (LAQUA), Tim Boumans en Dries Laukens (beide AZSC). Alle vier deze atleten kwamen terug met minimum één medaille!

Atleet	Resultaten
Lore Beerten (25-29 jaar)	1m: 6de 3m: 2de
Tim Boumans (25-29 jaar)	1m: 2de 3m: 6de
Dries Laukens (25-29 jaar)	1m: 3de 3m: 2de
Giovanni Dolcimscolo (70-74 jaar)	1m: 3de 3m: 3de

KADEROPLEIDINGEN & BIJSCHOLINGEN

Opleiding

Evolutie van de opleidingsparameters

De kwalificatiegraad (al dan niet gewogen) is één van de belangrijkste parameters voor de Vlaamse Overheid. De kwalificatiegraad wordt ongeveer één jaar na datum (bv. voorjaar 2024 voor kalenderjaar 2023) door Sport Vlaanderen berekend en bekendgemaakt op basis van de eigen én door ons aangeleverde gegevens (cf. Assist). Nagenoeg alle parameters, met uitzondering van het aantal actieve trainers, kenden in 2020-2021 een terugval. In 2022 was er echter opnieuw een positieve evolutie waarneembaar. Er werd een recordaantal actieve trainers geregistreerd (+ ruim 300 tov 2021) en ook de kwalificatiegraad steeg licht.

Gunstig is ook de drop-out van trainers, die in 2022 verder daalde tot zo'n 15% (voorheen rond de 20%).

Parameters	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kwalificatiegraad	43,0%	51,1%	60,0%	65,6%	71,7%	51,3%	52,7%
Aantal actieve trainers	2667	2285	2315	2115	1696	2414	2741
Aantal trainers per 1000 leden	58,1	48,1	47,7	44,0	37,6	51,9	54,4
Aantal gekwalificeerde trainers per 1000 leden	24,9	24,6	28,6	31,1	26,7	26,6	28,6
Gewogen aantal trainers per 1000 leden (opm.: decretale norm = 20/1000 leden)	31,9	33,4	37,5	41,1	35,3	41,3	42,88
Aantal clubs met minstens 1 gekwalificeerde trainer	129/141	131/140	132/143	140/148	127/139	131/150	138/151
Gemiddeld aantal trainers per club	19,05	16,56	16,54	14,59	12,38	16,53	18,52
Gemiddeld aantal gekwalificeerde trainers per club	8,19	8,46	9,93	10,31	8,78	8,48	9,74

Kwantiteit en kwaliteit van de opleidingen

De Vlaamse Zwemfederatie blijft maximale inspanningen leveren om aan elke vraag tot het inrichten van een cursusorganisatie tegemoet te komen.

Het belang van een basiskwalificatie en de meerwaarde van een 'in-house' opleiding worden benadrukt via de elektronische nieuwsbrieven en contacten van zwemfed, in het kader van clubondersteuning. Daarnaast kunnen ook tal van steden en gemeenten inmiddels als wederkerende vaste partners beschouwd worden. Ook in 2023 vonden heel wat zwemfed-clubs hun weg naar de opleiding Initiator Zwemmen als (nieuwe) kandidaat-(mede-)inrichter.

Anno 2023 heeft de kandidaat-cursist Initiator Zwemmen de keuze uit een...

- klassieke opleidingsorganisatie;
- versnelde organisatie ('crash course', met zwaartepunt in een schoolvakantieweek)
- hybride organisatie (max. aantal online theorie- en beperkt aantal praktijklesdagen;
- 'blended organisatie' die inmiddels grotendeels werd uitgewerkt;

Sinds 2015 is het de ambitie van de zwemfed om jaarlijks 15 à 20 opleidingen Initiator Zwemmen in te richten en (gemiddeld) twee opleidingen Instructeur B Zwemmen. Voor de Trainer B opleiding is het de bedoeling dat deze tweejaarlijks plaatsvindt en de Trainer A opleiding elke olympiade. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het 'Opleidingsplan Zwemmen', zoals voorgesteld op (en bekrachtigd door) de Denkcel Zwemmen, eind mei 2023.

In 2023 gingen vijf crash-course initiatoropleidingen door (ter vergelijking: 2022: 3, 2021: 4, 2020: 3).

Opleidingen trainers	2020 voorzien	2021 voorzien	2022 voorzien	2023 voorzien	2024 voorzien
Initiatoropleiding zwemmen	18/(20)	17/(15-20)	17/(15-20)	17 (15-20)	15-20
Instructeur B zwemmen	1/(1)	2/(2-3)	4/(2)	2	3
Trainer C zwemmen	nvt	nvt	nvt	nvt	1
Trainer B zwemmen	1 (vervolg)/(0)	0/(0)	1/(1)	1 (vervolg)	1
Trainer A zwemmen	1 = GOT/(1)	1 = GOT/(1)	1 = GOT*	1	0
Initiator opleiding Artistiek Zwemmen	1/(1)	-	0/(1)	1	(1)
Initiator opleiding Waterpolo	2/(2)	1/(2)	0/2	2	(2)
Instructeur B opleiding waterpolo	0/(0)	1/(1)	1 (vervolg)/(1)	0	tbd

Tabel: Aantal geplande en georganiseerde VTS opleidingen zwemmen

*Het GOT-traject (of Geïndividualiseerd Opleidingstraject) voor (ex-)topsporters richting Trainer A werd eind 2022 'on hold' gezet aangezien verschillende topsporters om persoonlijke redenen afhaakten. Het traject wordt mogelijks opnieuw opgestart van zodra zich opnieuw minimaal 3 kandidaten hebben aangemeld.

Bijscholing

Zwemfed bijscholingsbeleid

Zwemfed bijscholingen en vormingen op maat

De zwemfed organiseert sinds 2018 jaarlijks 'in-house' lesgeversbijscholingen. Het actuele aanbod is permanent consulteerbaar op [de zwemfed-website](#).

Deze bijscholingen kunnen sinds 2021 gemakkelijk online aangevraagd worden via een invulformulier op de zwemfed-website. Daarnaast kan dit voortaan ook ad hoc, waarbij er geen specifieke deadline (van aanvraag) of wachttijd dient te worden gerespecteerd.

Het aantal zwemfed-bijscholingen in 2023 ligt in de lijn van voorgaande jaren, terwijl het aantal externe aanvragen gestaag toeneemt. De gemiddelde tevredenheidsscore over de zwemfed-bijscholingen van 2023 bedraagt 8,25 (n=61), tegenover 8,66 (n=35) in 2022 en 7,93 in 2021 (n=42).

Externe en erkende bijscholingen

De zwemfed erkent ook heel wat externe bijscholingsinitiatieven en leverde in 2023 een aanzienlijk aantal bijdragen aan (vormings-)initiatieven van onze partners:

- het WADC congres (12-15/01/2023)
- het Congres Lokaal Sportbeleid (8/03/23)
- de MOEV-Apotheose (21/06/23)
- het LEN-congres (11/11/23)
- de Trefdag Zwembaden van het Netwerk Lokaal Sportbeleid (30/11/23)
- de VTS Plus Marathon (najaar 2023)

Swim Conference webinar week en de zwemfed Swim Conference

Van 15 tot en met 17 mei organiseerden we de vierde editie van de 'Zwemfed Swim Conference webinar week', een driedaags online bijscholingsinitiatief. We mochten meer dan 500 aanwezigen verwelkomen, verdeeld over 8 sessies.

De algemene tevredenheid bedroeg 8,6/10 voor de sprekers (2022: 8,3/10; 2021: 8,6/10; 2020: 8,2/10) en 8,5/10 voor de webinars (2022: 8,5/10; 2021: 8,6/10; 2020: 8,0/10).

Op zaterdag 9 september 2023 organiseerden we onze jaarlijkse 'fysieke' Aquatics Conference (voorheen Swim Conference). Dit gebeurde voor het eerst in de infrastructuur van de Topsportschool in Antwerpen (Stedelijk Lyceum Topsport).

We staken de conference letterlijk en figuurlijk in een nieuw kleedje, met een erg gevarieerd programma en de mogelijkheid om dit grotendeels 'op maat' samen te stellen door de verschillende doelgroepen:

- zwemlesgevers
- trainer A/B
- waterpolo
- wedstrijdzwemmen
- bestuurders
- clubmanagers
- zwemschoolverantwoordelijken
- Sportsecretarissen
- API's

Ruim 90% van de deelnemers zou de Aquatics Conference aanbevelen aan een collega lesgever/trainer of bestuurder. De gemiddelde tevredenheidsscore bedroeg 8,0/10 (n=12, 2022: 8,1/10; 2021: 8,0/10) voor de sprekers. De globale tevredenheidsscore voor de Aquatics Conference bedroeg 7,9/10 (n=12, 2022: 8,0/10; 2021: 7,9/10). We mochten in totaal 119 unieke deelnemers verwelkomen. In 2022 waren dat er 95, in 2021 71 en in 2020 86+56 (op zaterdag en zondag).

Permanent gevormde lesgevers/trainers en bijscholingsgraad

De zwemfed erkent haar lesgevers en trainers als zijnde 'permanent gevormd' van zodra ze respectievelijk 3 (voor lesgevers) of 10 bijscholingsuren (voor trainers) op jaarbasis kunnen optekenen. Voor trainers geldt deelname aan minimaal één zwemfed Swim Conference als bijkomende voorwaarde.

De erkenning geldt in het seizoen dat volgt op het referentiejaar, dat loopt van 1 juli tot en met 30 juni. Voor het sprokkelen van deze bijscholingsuren worden alle bijscholingen erkend die op de zwemfed bijscholings-kalender staan, inclusief deze van VTS-Plus (vaak sporttakoverschrijdend).

In onderstaande tabel wordt per discipline weergegeven hoeveel trainers een erkenning als 'permanent gevormde trainer' kregen. In 2023 waren dit er ongeveer 500, of 17% van het totaal aantal actieve trainers in 2022. In 2020, het eerste jaar van de Corona-epidemie, was voor het eerst meer dan de helft van onze lesgevers/trainers bijgeschoold. We behaalden in dat jaar een bijscholingsgraad van 52,1% (= aantal lesgevers/trainers dat in een seizoen minimaal 3u erkende bijscholing volgde op het totaal aantal actieve lesgevers/trainers). Ondanks het ruime aanbod, dat de voorbije jaren vrij stabiel bleef, is er dus een duidelijke terugval van het aantal bijgeschoolde trainers en daaruit voortvloeiende bijscholingsgraad.

Opm.: de bijscholingsgraad voor kalenderjaar 2023 kan pas berekend worden van zodra we in 2024 - meestal tegen de zomer - de juiste cijfers (= aantal actieve lesgevers/trainers) aangeleverd krijgen van Sport Vlaanderen.

BIJSCHOLINGSPARAMETERS	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Erkende lesgevers zwemmen (3u)	273	254	528	562	305	641	369
Erkende trainers zwemmen (6u 2017 – 10u v.a. 2018)	162	101	141	162	88	236	32
Erkende recreatieve trainers (3u) waterpolo	6	3	19	40	69	19	n/a
Erkende competitieve trainers waterpolo (6u)	30	12	19	15	12	36	n/a
Erkende recreatieve trainers artistiek zwemmen (3u)	32	32	12	43	20	89	63
Erkende competitieve trainers artistiek zwemmen (6u)	38	88	21	52	0	0	4
Erkende recreatieve trainers schoonspringen (3u)	0	1	0	6	4	0	n/a
Erkende competitieve trainers schoonspringen (6u)	0	7	0	4	0	0	n/a
TOTAAL	541	498	740	884	474	1021	468
BIJSCHOLINGSGRAAD	23,7%	21,5%	35,0%	52,1%	42,3%	17,1%	n/a

Tabel: Overzicht aantal Permanent Gevormde Trainers 2017-2023 (op datum van 1/08/2023)

Docentenbeleid en andere relevante acties

In 2023 werden zes nieuwe docenten aanvaard. Het online jaarlijkse infomoment werd verplaatst naar het voorjaar van 2024.

Beleidsfocus Sportkaderopleidingen

Binnen de nieuwe beleidsfocus 'Professionalisering Sportkaderopleidingen' (2023-2024) werden in 2023 heel wat acties opgestart en voltooid. Zo werd de initiatoropleiding zwemmen grondig bevraagd bij meer dan 1.000 gekwalificeerde initiators (in samenwerking met de VTS) én werd dit opleidingsniveau gescreend (= afgetoetst aan het generieke competentieprofiel van de VTS).

Daarnaast werden onze huidige opleidingen afgetoetst aan de nieuwe VTS-opleidingsstructuur. De aanzet werd gegeven tot de uitwerking van de opleiding Initiator Aquafitness (v2024) en in het kader van de ontwikkeling van de 'blended' initiatoropleiding zwemmen werden nagenoeg alle inhouds in VTS Connect geïntegreerd.

CLUBONDERSTEUNING

Eén van de belangrijkste taken van een sportfederatie, mogelijks zelfs de belangrijkste, is het ondersteunen van de bij haar aangesloten clubs.

In ons nieuw beleidsplan zijn er dan ook verschillende (operationele)doelstellingen die hierop inspelen. In het volgende deel lichten we elke operationeel doel kort toe aan de hand van verslagen omtrent de werking in 2023 en een vooruitblik op 2024.

STRATEGISCHE - EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

REALISATIES 2023

PLANNEN 2024

Strategische doelstelling 1: Levenslang gezond sporten

Zwemmen is een gezonde vrijetijdsbesteding die alle Vlamingen hun hele leven lang kunnen beoefenen.

Operationele doelstelling 1

De zwemfed brengt de zwemsporten onder de aandacht via alle communicatiekanalen.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Website en social media zwemfed

	2020 aantal volgers	2021 aantal volgers	2022 aantal volgers	2023 aantal volgers
Instagram zwemfed	1.264	2.600	3.139	3.763
Facebook zwemfed	4.123	5.700	6.053	6.662
Facebook waterpolo	684	720	781	789
Facebook Synchro Flanders	371	426	503	543
Facebook Open Water Vlaanderen	601	1.177	1400	1700
Facebook Schoonspringen Vlaanderen	47	88	96	104
Twitter zwemfed	960	1.009	1.042	1.061

De Facebook-pagina kreeg meer dan 94% bezoekers dan in 2022, het Instagram-profiel ontving 38% meer bezoekers dan het voorgaande jaar. In 2023 waren er 125.671 unieke website-bezoekers.

Op het Instagram-account van de zwemfed werden meer dan 500 stories gepost. Opvallend hierbij is dat meer dan de helft afkomstig is van 'reposts' van stories van partners zoals de clubs, sponsors, enz. Daarnaast werden er ook 232 Instagram-berichten geplaatst. Daarbij valt voornamelijk een sterk vergroot bereik op.

Op Facebook werden 248 berichten geplaatst. Het aantal stories komt overeen met het aantal Instagram-stories.

Heel wat clubs delen inmiddels hun online content met de zwemfed. Wekelijks wordt zwemfed in posts getagd. Het aantal betrokken accounts steeg het voorbije jaar dan ook met respectievelijk 32,6% (Facebook) en 33,8% (Instagram).

Wat staat er gepland in 2024?

Zwemfed zal verder bouwen aan het team van vrijwillige social media reporters uit de clubs, die op regelmatige basis content vanuit de regio's aanleveren.

Voor grotere events wordt er bekeken of externe partners kunnen ingeschakeld worden om (mee) de sociale media en verslaggeving te verzorgen.

De zwemfed werkt - nadat het beleidsplan afgewerkt is - een strategie uit waarbij URL's en social media pagina's m.b.t. de zwemfed en leren zwemmen geclaimd worden.

Operationele doelstelling 2:

De zwemfed toont wetenschappelijk aan dat zwemmen gezond is en promoot het veilig beleven van de sport.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Er waren geen specifieke acties gepland voor 2023. Er werden wel voorbereidende acties opgestart i.f.v. de doelstellingen naar 2024 toe. Zo zouden er minimaal drie thesissen moeten gewijd worden aan het in kaart brengen van de voordelen van zwemmen op fysiek, mentaal en/of sociaal vlak.

In het academiejaar 2023-2024 voert student Mats Verbeek (2e Master LO - KU Leuven, OLOD 'Wetenschappelijke verdieping in fysieke activiteit en sport', 2OSP) een grondige literatuurstudie uit naar de voordelen van de zwemsporten. De finalisatie hiervan is voorzien in mei 2024.

Wat staat er gepland in 2024?

Tegen uiterlijk 2024 beschikt de zwemfed over een grafisch aantrekkelijke synthese van de voordelen van levenslang zwemmen, die hiermee breed gepromoot kunnen worden.

Operationele doelstelling 3:

De zwemfed spoort haar clubs aan om meer en bredere doelgroepen aan te spreken.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Zwemscholen

Zwemscholen zijn, voor onze clubs, cruciaal om de (kwaliteitsvolle) instroom van sporters te verzekeren. Als zwemfed willen we hier mee op inzetten (A.1.3.1).

We merken effectief dat er jaarlijks zwemscholen zijn die zwemfed contacteren om lid te worden. Ook in 2023 was dit het geval.

In 2023 werd er ook met verschillende steden of gemeenten overleg gepleegd om te bekijken of er i.s.m. zwemfed en de betrokken clubs een professionele zwemschool kan uitgerold worden, naar het voorbeeld van de Antwerpse zwemschool. Een aantal van deze gesprekken zijn nog lopende en worden verdergezet in 2024.

Er zijn tevens een aantal contactmomenten geweest met zwemfed-clubs voor sport-technische en organisatorische zwemschoolondersteuning. Het doel hiervan is om de bestaande werking te optimaliseren, om zo verdere stappen te zetten in het uitrollen van een kwaliteitsvolle zwemschool. Daarnaast worden twee zwemscholen operationeel op de voet gevolgd.

Activiteitsaanbod om leden te behouden/aan te trekken

Zwemfed voorziet een wedstrijd aanbod voor zwemmers (A.1.3.5/A.1.3.6/A.1.3.12-A.1.3.18):

- met een regionaal niveau:
  - Vlaams Wintercriterium (eerste editie in 2023)
  - Vlaams Zomercriterium
- met een 'hoger niveau':
  - Vlaamse Kampioenschappen
  - VJTC
  - VJK korte baan
  - Flanders Swimming Cup

Daarnaast is er het afgelopen seizoen ook aandacht geschonken aan het uniformiseren van de Provinciale Kampioenschappen. (A.1.3.5)

Wat staat er gepland in 2024?

Een aantal evenementen blijft - in principe - (jaarlijks) terugkeren in de loop van deze beleidsperiode. Deze evenementen zijn gericht op verschillende disciplines (competitie zwemmen, artistiek zwemmen, waterpolo, masters, enz.).

Het uitbreiden, beter afstemmen en aantrekkelijker maken van de activiteiten en de wedstrijdconcepten was een grote doelstelling voor deze beleidsperiode.

Het laatste jaar van de beleidsfocus blijven we daarop inzetten en focussen we ons in 2024 vooral op het uitwerken van begeleidingsconcepten voor onze jongste sporters.

Operationele doelstelling 4:

De zwemfed investeert in een integriteitsbeleid zoals gesteld in het GES-decreet

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

In 2023 werd het kader van het integriteitsbeleid, opgelegd door Sport Vlaanderen, als volgt nagekomen.

Aanspreekpunt integriteit (API)

In 2023 werd de functie van 'case-ondersteuner' (federatie-API) door mevr. Marybel Vanbutsele binnen de zwemfed meer bekend gemaakt. Dit gebeurde tijdens de AV van 2023 en via de verschillende communicatiekanalen. Zij blijft binnen haar functie ondersteund worden door de GES-verantwoordelijke, Gretl Vandamme, clubondersteuner Inge Leeten en de juridisch consulent Emmeline Marreyt.

Gezamenlijk stond het team in voor de opvolging van meldingen (26), de organisatie van bemiddelingen (3) en de nodige doorverwijzing (VST e.a.), de ondersteuning van het vormingsaanbod en het preventief en reactief ethisch beleid.

De clubs werden regelmatig geïnformeerd over het belang van het aanstellen van een eigen (onafhankelijke) club-API (extra API), de registratie in Assist en het belang van de bekendmaking van de club-API binnen de clubwerking. In 2023 tellen we 149 geregistreerde API's verdeeld over 92 clubs.

Preventie, vorming en sensibilisering

De zwemfed heeft in 2023 twee interne vormingen georganiseerd, die gericht waren op de (kandidaat-) club-API's:

- basisvorming sport met grenzen' (26 deelnemers)
- basisvorming club-API' (19 deelnemers)
- API-terugkomdag - uittreksel strafregister' (webinar week) (20 deelnemers)
- API-terugkomdag - wij pestvrij' (aquatics conference) (16 deelnemers)
- Waardengericht besturen (8 deelnemers)

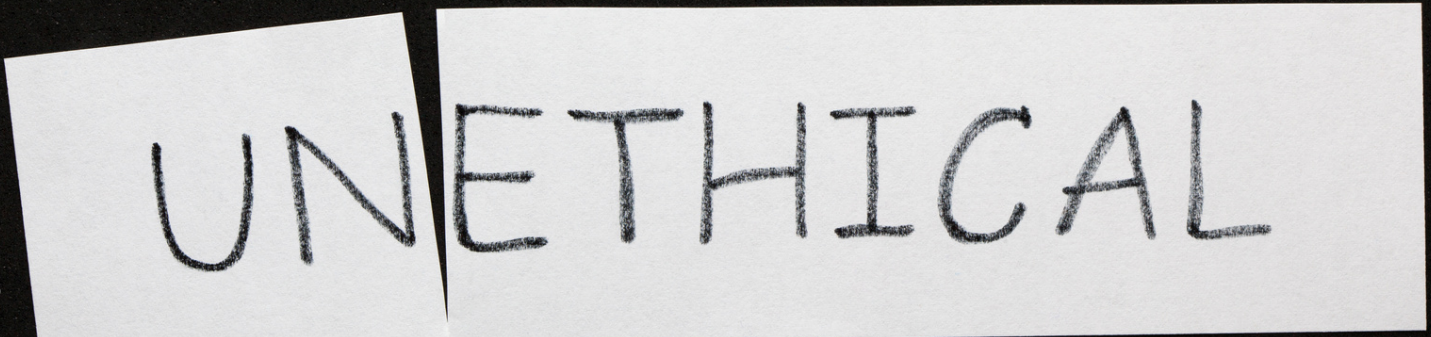
Ook de zwemfed-medewerkers onder de topsportwerking hebben de 'basisvorming sport met grenzen' gevolgd.

De federatie API's hebben in 2023 vormingen bij ICES bijgewoond, waaronder het symposium Safe Sport en de API-terugkomdag van ICES.

Adviesorgaan

Het ethisch adviesorgaan is twee keer samengekomen in 2023. Dit gebeurde in het kader van het bijwerken van het tuchtreglement, van de gedragscodes voor de verschillende doelgroepen, van het handelingsprotocol en van het formuleren van adviezen naar het uitwerken van een ethisch integriteitsbeleid toe.

Bij zwaardere cases, bemiddeling en geschillen werd ook het kinderrechten-commissariaat voor advies geconsulteerd.

UNETHICAL

Herwerkte tools

In 2023 werden de gedrags- en ethische codes voor zwemfed en de clubs bijgestuurd en gecommuniceerd, alsook de ethische tools (blauwdruk handelingsprotocol voor club, richtlijnen aanwerven medewerkers en uittreksel strafregister...) werden op de website en in de nieuwsbrief gepubliceerd.

Sportclubondersteuning

Op vlak van preventie werd er terug ingezet op de bekendmaking van de federatie-API, de sensibilisering van de club-API 's naar hun leden en het promoten van ethisch vormingsaanbod vanuit Zwemfed en ICES/VSF.

De aanstelling van de club-API en het volgen van de vormingen blijft een erkende parameter die geïntegreerd werd in Aquality (= het sportclubondersteunings- en begeleidingsproject van de zwemfed) en het Jeugdfonds.

Het belang van het implementeren van het 'Uittreksel strafregister ' werd gecommuniceerd via de verschillende communicatiekanalen en toegelicht tijdens de webinar week (API-terugkomdag).

De maandelijkse nieuwsbrief omvatte actuele ethische thema's zoals de week van het pesten, de bouwstenen "Kies kleur tegen pesten", gedragscode voor stages, ICES-nieuwsberichten, enz.

Reactief werd er advies en ondersteuning verleend aan club-API's bij cases.

Wat staat er gepland in 2024?

In 2024 blijft het de rol van de GES-verantwoordelijke en federatie API om de nodige ondersteuning te geven aan de club-API 's. We zullen hierbij ook ons steentje bijdragen aan de ICES-campagne rond de club-API.

Ook het ethisch adviesorgaan blijft zijn adviserende rol opnemen in het bijsturen, waar nodig, van het handelingsprotocol, het tuchtreglement, de gedragscode zodat de clubs kunnen werken aan een veilig sportklimaat.

Gezond sporten team

Dit team is samengesteld met personen die structureel meedenken over het gezond sporten-beleid. Op deze manier wordt dat beleid verankerd en kan op regelmatige basis gewerkt worden rond (para)medische thema's en kan de federatie inspelen op actuele (para)medische thema's.

Operationele doelstelling 5:

De zwemfed promoot een gezonde beleving van de zwemsport.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Bovenop de bestaande leerlijn 'Start 2 Crawl voor volwassenen', werden ook leerlijnen 'techniekvervolmaking en conditiezwemmen' uitgewerkt. Deze werden in 2022-2023 in het aanbod van de Antwerpse Zwemschool opgenomen en met succes uitgerold.

Wat staat er gepland in 2024?

In 2024 werken we verder aan de ontwikkeling van een meerjarenplanning. Het al dan niet invoeren van een maximum aantal wedstrijddagen tot op een bepaalde leeftijd zal bekeken worden en indien gewenst ingevoerd worden in de nieuwe beleidsperiode. (A.1.5.2)

Operationele doelstelling 6:

De zwemfed is de referentie op het vlak van leren zwemmen en schoolzwemmen. Ze bouwt ook een werking uit rond zwemscholen en ondersteunt hierbij haar clubs.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Tegen het einde van de beleidsperiode moet het aandeel in de verkoop van de ISB-zwembrevetten door zwemfed-clubs verhoogd worden.

Na een stevige terugval in 2020 bereikten we in 2023 opnieuw het hoogst aantal verkochte brevetten sinds 2018. Vooral de afstands-brevetten blijven populair, met meer dan 150.000 verkochte stuks in 2023. Het aandeel hierin van onze clubs is helaas niet gekend.

Ook in 2023 bleven we het gebruik van de zwembrevetten van het Netwerk Lokaal Sportbeleid (voorheen ISB) systematisch promoten, aangezien deze onze opleidingsvisie weerspiegelen en de brevetten ook gebruikt worden in onze publicatie 'Leren Zwemmen: praktische leidraad'.

Voor lesgevers die meer dan 10 jaar geleden een vorming tot initiator hebben gevolgd, of hun diploma niet bij de VTS hebben behaald, voorzagen we nieuwe specifieke bijscholingen in 2023.

De nieuwe inhoud van de geactualiseerde initiatoropleiding zwemmen werden opgenomen in het vaste zwemfed bijscholingsaanbod. Zo werden o.a. bijscholingen toegevoegd rond 'Multimove in en rond het water', 'Aan de slag met 'Leren Zwemmen: praktische leidraad' en 'MultiSkillZ for Swim'.

Het concept van de Antwerpse Zwemschool wordt ook in 2023 verder uitgerold (in andere Vlaamse steden). De zwemfed ondersteunde in 2023 enkele clubs bij de realisatie en indiening van een zwemschooldossier. Hiervoor werd het model van de Antwerpse Zwemschool en de Zwemschool Brugge Damme, die beide als succesverhaal fungeren, gebruikt.

De zwemfed ondersteunde de Torhoutse Zwemclub Thor (TZT) bij haar 'Kandidatuur voor de organisatie van kwaliteitsvol zwemonderwijs: van watergewenning tot 50m afstandszwemmen' bij de Stad Torhout.

Wat staat er gepland in 2024?

Zwemfed blijft het concept van de Antwerpse Zwemschool ook in 2024 hanteren om dit (verder) uit te rollen in andere Vlaamse steden. Uiteraard is het daarbij altijd de bedoeling dit te doen in samenwerking met de lokale zwemclub.

Operationele doelstelling 7:

De kwaliteitsvolle en sportieve omkadering van de clubs wordt verder uitgebouwd.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Clubs

De zwemfed organiseert op regelmatige basis bijscholingen.

Soms gaat het om bijscholingen voor bestuurders. Bij het organiseren van deze bijscholingen kiezen we voor thema's die leven bij de sportclubbestuurders. Zo hebben we in het voorjaar van 2023 (tijdens de webinarweek) een bijscholing georganiseerd rond het aantrekken en behouden van nieuwe en jongere vrijwilligers. Ook Ethische thema's komen aan bod.

Tijdens de Aquatics Conference Webinar Week werd er ingespeeld op de actualiteit door een webinar aan te bieden over de verplichting van opvragen van het uittreksel uit het strafregister van coaches, lesgevers, enz.

Daarnaast is er ook een aanbod gericht op het vormen van trainers. Dit aanbod is een mix van sportspecifieke items die voornamelijk gericht zijn op het zwemmen, maar afgelopen jaar waren er ook sessies over open water en artistiek zwemmen. Uiteraard worden er ook heel wat sporttak overschrijdende items voorzien.

De zwemfed is ook telefonisch beschikbaar voor haar clubs buiten de kantooruren en via de jaarvergaderingen en de startvergaderingen zijn we jaarlijks ook minstens twee momenten aanwezig in elke regio.

Officials/juryleden

Het is onmogelijk om wedstrijdconcepten te organiseren zonder officials en/of juryleden waar beroep op kan gedaan worden. Jaarlijks zijn er dan ook opleidingen, praktische en theoretische proeven voor deze doelgroep (zie deel 1 van het jaarverslag).

Wat staat er gepland in 2024?

Aquafitness werd in 2023 door Sport Vlaanderen officieel erkend als een verwante discipline/ sportvorm onder zwemmen. In 2023 werd ook een opleidingsstramien (programma) opgemaakt, met vermelding van de omvang en vakken/inhouden. Er werd een experten groep samengesteld die de realisatie van deze nieuwe opleiding en de ontwikkeling van het nodige didactische (digitale) materiaal zal ondersteunen. In het voorjaar van 2024 wordt deze opleiding afgewerkt, met als doel deze in het najaar voor het eerst te organiseren.

De kwalitatieve en sportieve omkadering verder uitbouwen en clubs hierin ondersteunen is en blijft een belangrijke taak van de zwemfed. We blijven dan ook inzetten op opleiding en bijscholing, waarmee we ook in 2024 de clubs willen empoweren.

Operationele doelstelling 8:

Zwemmen is fun

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Uitwerken Aquafundays

Aquafundays heeft als hoofddoelen kinderen tussen 8 en 10 jaar:

- vertrouwd te maken met diverse zwemsporten;
- hun motorische vaardigheden te versterken;

In het eerste deel van 2023 vond een eerste proeftuin plaats in Lievegem, met een club uit Eeklo. Ca. 40 zwemmers uit de leeftijdsgroep waar het project 'Aquafundays' op focust namen deel aan het succesvol eerste event.

In september werd er ingezet op het bekendmaken van 'de Aquafundays'. Op de Aquatics Conference, alsook op alle regionale startvergaderingen werd de missie en inhoud van Aquafundays gedeeld.

Tijdens het tweede deel van 2023 werd het project grondig en kritisch geëvalueerd. Er werd daarbij geconcludeerd dat de invulling van Aquafundays in het sportmodel beter tot zijn recht komt na de zwemschool.

Kinderen beëindigen momenteel meestal de zwemschool met een diploma 25m rugslag, 25m schoolslag, 25m borstcrawl. Dit is, volgens de visie van de zwemfed, te beperkt om daarna één van de zwemsporten verder te zetten op competitief of zelfs recreatief niveau. In de clubs worden meestal 'vervolmakingsgroepen gecreëerd voor deze doelgroep.

De Aquafundays spelen hier volledig op in. De 'AFD-groep' zien we als een 'voorbereiding' op alle competitie en/of recreatieve (zwem)sporten. Deze groep kan dus ook georganiseerd worden door clubs die niet (mogen) beschikken over een eigen zwemschool.

Bij het uitwerken van de Aquafundays wordt er op bestaande concepten zoals het "handboek Leren Zwemmen" gesteund. Daarnaast is er ook een integratie van reeds bestaande concepten, zoals "Multiskillz for Swim", "pré-brevetten Artistiek Zwemmen", "de start-h2o-polo" en "Paco-zwemfeesten".

Wat staat er gepland in 2024?

Het verder uitwerken van de Aquafundays (mede in het kader van het Sportmodel) is een belangrijk item voor 2024. Via Sport Vlaanderen krijgen we daar ook in 2024 nog de nodige middelen voor.

Daarnaast zal zwemfed ook intekenen op de projectoproep “sportmodel” van Sport Vlaanderen. Op deze manier willen we de nodige middelen krijgen om naast het verder uitwerken van de Aquafundays ook leerlijnen/tools uit te werken voor verschillende doelgroepen binnen zwemfed.

Strategische doelstelling 2: Motor en partner

De zwemfed is de partner en de motor van elke zwembeleving.

Operationele doelstelling 1:

Metten is weten. De zwemfed verzamelt data zodat clubs en de federatie zich beter kunnen positioneren binnen de sportmarkt en hun beleid daar beter op kunnen afstemmen.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Via 'Mijn Assist' krijgen leden direct toegang tot hun persoonsgegevens zodat deze correct en up to date blijven met het oog op een correcte dataverwerking. De eerste keer stuurde de zwemfed hiervoor een eenmalige mailing uit. Hierna krijgt elk nieuw lid dat aansluit bij een zwemfed-club een 'welkom bij de zwemfed-mail'.

Daarin stellen we (zwemfed) onszelf voor aan de nieuwe leden: wie zijn we, wat doen we, wat drijft ons...

Wat staat er gepland in 2024?

Ook in 2024 gaan we verder aan de vernieuwing van Assist. Naast de rubriek boekhouding, zullen ook de rubrieken vacatures, onkosten en taken beschikbaar gemaakt worden.

Operationele doelstelling 2:

De zwemfed zal participeren aan de beleidsfocus jeugdsport gedurende de beleidsperiode 2021-2024.

De beleidsfocus jeugdsport is een project van de Vlaamse regering. Sportfederaties die hieraan deelnemen krijgen financiële middelen die ze vervolgens verdelen onder clubs die in hun jeugdwerking investeren. De belangrijkste doelstelling is de kwaliteit van het jeugdsportaanbod in sportclubs verbeteren en hierdoor de sportparticipatie verhogen.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

In 2023 hebben 67 clubs een geldig dossier ingediend voor het jeugdsportfonds. Voor het indienen van het dossier werd er ingezet op de administratieve lastenverlaging. In Assis staat het dossier van het jaar daarvoor en het is enkel nodig om de zaken op te laden die verschillend zijn t.o.v. het voorgaande jaar.

65 clubs behaalden uiteindelijk één of meerdere druppels behaald. Als we kijken naar de afzonderlijke druppels, zien we dat de volgende druppels behaald zijn.

Soort druppel	Ingediend dossier 2022	Label behaald 2022	Ingediend dossier 2023	Label behaald 2023
Leren zwemmen	56	52	57	55
Competitie zwemmen	48	42	46	41
Sportzwemmen	52	44	52	41
Artistiek zwemmen competitie	7	4	8	7
Artistiek zwemmen recreatief	5	4	6	5
Waterpolo competitie	6	4	6	4
Waterpolo recreatief	6	2	7	2

Voor Aquality zijn er in 2023 7 clubs die het Aquality label behaald hebben: KVO, KZK, TSZ, SVAZ, SCZ, WIOS, HZA.

Wat staat er gepland in 2024?

In 2024 zetten we verder in op het begeleiden van clubs die ingestapt zijn in Aquality en daarnaast de bekendmaking van deze clubondersteuningsprojecten bij de clubs die we hiermee nog niet bereiken.

Operationele doelstelling 3:

De zwemfed ondersteunt de bij haar aangesloten clubs in haar regionale (samen)werking.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

In de regio's was er in 2023 op elke jaarvergadering minimum één personeelslid van zwemfed aanwezig. Daarnaast is er ook voor de tweede maal in september een fysieke startvergadering georganiseerd i.s.m. zwemfed en de regiocomité's. Tijdens deze startvergaderingen bereikten we +/- 50% van onze clubs.

In 2023 gingen de provinciale kampioenschappen in elke regio op exact dezelfde manier door: programma, medailles, enz.

Wat staat er gepland in 2024?

Richting het seizoen 2024-2025 is het de bedoeling om in elke regio één of meerdere events te laten doorgaan die zich vooral richten op de competitiezwemmer die op het regionaal niveau acteert.

Operationele doelstelling 4:

De zwemfed stelt haar kennis ook ter beschikking van de recreatieve zwemmers.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

We zien een toename van het aantal starts op de recreatieve events en tevens een stijging van het aantal personen dat op basis van een daglicentie deelneemt aan open water wedstrijden.

Wat staat er gepland in 2024?

In 2024 willen we de mogelijkheden bekijken om een app te creëren waarin recreatieve zwemmers programma's krijgen om hun conditie en zwemtechniek te optimaliseren.

Strategische doelstelling 3: Zwemwater

De zwemfed gaat voor meer en betaalbaar zwemwater

Operationele doelstelling 1:

De zwemfed stimuleert proactief de toename van het aantal zwemgelegenheden in Vlaanderen.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Op 28 januari 2023, tijdens de zwemfed Winterraces, organiseerde zwemfed een infosessie “Clubvriendelijke zwembaden”. Deze was gericht op lokale overheden die in eigen beheer een nieuw zwembad gaan bouwen en uitbaten. Tijdens deze bijeenkomst werd er aandacht besteed aan homologatie, wedstrijdorganisatie en zwemschool-op-schaal.

Naast dit initiatief, vonden nog verschillende contactmomenten over bovenstaande items plaats, met lokale overheden/zwembaduitbaters die een zwembad gaan/wensen te bouwen (o.a. Herent/Deinze/Sint-Niklaas...).

Wat staat er gepland in 2024?

We blijven, inzake homologatie, wedstrijdorganisatie en zwemschool-op-schaal, steeds beschikbaar voor onze clubs en/of de zwembaduitbaters die hier vragen over hebben.

Daarnaast zullen we ook bekijken of we onze krachten kunnen bundelen met Netwerk Lokaal Sportbeleid om steden/gemeenten die een zwembad wensen te bouwen op een goede en duidelijke manier dadelijk van alle noodzakelijke info te voorzien.

Operationele doelstelling 2:

De zwemfed helpt de clubs om hun zwemwater betaalbaarder te maken.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

Sinds 2021 promoot zwemfed bij alle belanghebbende instanties een zwemschool uitgebaat door een zwemfed-club volgens het zwemfed-model. Dat model is gebaseerd op kwaliteit, attractiviteit en met een bilijke prijszetting.

In de afgelopen beleidsperiode is dit model al succesvol uitgerold op één plaats en ook in 2023 zijn er enkele gesprekken doorgedaan met clubs en de betrokken instanties.

Wat staat er gepland in 2024?

Enkele van de gesprekken die opgestart zijn in 2023 lopen nog verder in 2024. Als er nog vragen bijkomen willen we hier zeker ook verder mee aan de slag.

Net zoals de voorbijgaande jaren willen we clubs ook ondersteunen wanneer ze in dialoog gaan met de zwembaduitbater voor meer en betaalbaar zwemwater.

Strategische doelstelling 4: Gezond en efficiënt bestuur

De zwemfed verhoogt haar efficiëntie en streeft naar een grotere financiële onafhankelijkheid.

Operationele doelstelling 1:

De zwemfed boort nieuwe inkomstenbronnen aan die haar minder afhankelijk van subsidies maken.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

De zwemfed verhoogde de lidgelden voor 2023, met de afspraak dat mogelijke aanpassingen aan de lidgelden slechts één maal om de vier jaar herbekeken worden.

We merkten op dat een behoorlijk aantal zwemfed-clubs met lessenreeksen werkt. Daarom werd er beslist de lidgelden (voor recreatieve leden) hieraan aan te passen. Bijgevolg zal de verrekening gebeuren per kwartaal, i.p.v. enkel op jaarbasis.

Wat staat er gepland in 2024?

Bij eigen organisaties zal de nadruk gelegd worden op efficiëntiewinst (zoals bvb. de Winterraces i.p.v. afzonderlijke kampioenschappen).

Operationele doelstelling 2:

De zwemfed draagt goed bestuur hoog in het vaandel en verhoogt haar performantie en efficiëntie.

Wat werd er gerealiseerd in 2023?

De zwemfed beschikt over een document waarin is vastgelegd wat de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuursorgaan zijn enerzijds, en de totaliteit van alle personeelsleden samen anderzijds.

De Algemeen Manager heeft een coherent HR-beleid uitgewerkt dat werd goedgekeurd door het Bestuursorgaan.

Er werd ook een 'document bevoegdheidsdelegatie Directiecomité van de Vlaamse Zwemfederatie (zwemfed)' opgemaakt en ook dit werd goedgekeurd door het BO.

Wat staat er gepland in 2024?

Inzake contracten met externe partijen zal er een duidelijke (financiële) grens gedefinieerd worden die bepaalt of het personeel, of leidinggevenden/directieleden, dan wel het bestuursorgaan bevoegd is.

Het arbeidsreglement wordt volledig herzien en aangepast.

Met dank aan onze partners:

SPORT.
VLAANDEREN

arena
YOUR COACH IN SPORTS INSURANCE
Part of The StarStone Group

